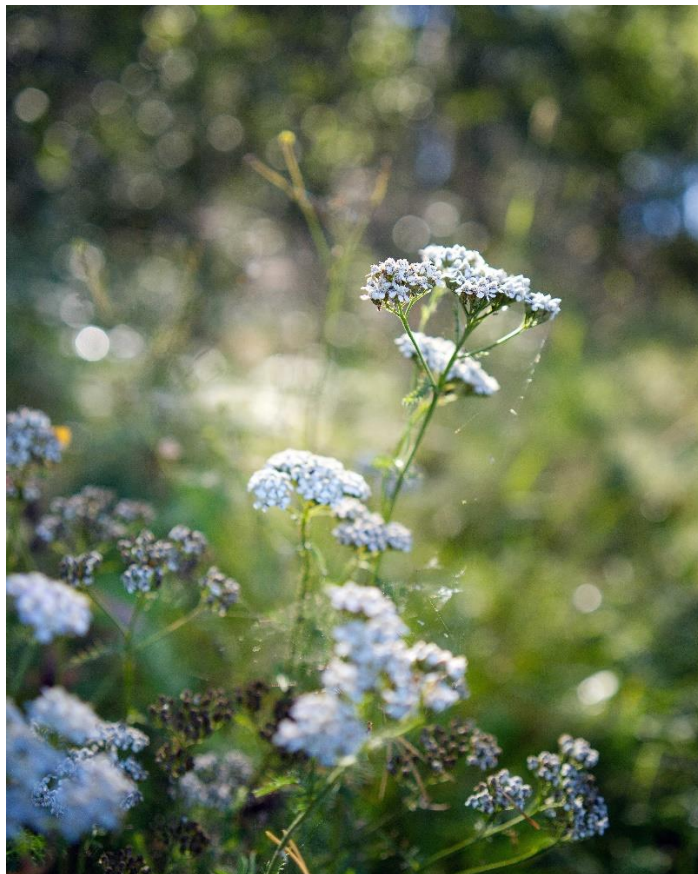

Ylivieskan kaupungin esi- ja perusopetuksen sekä lukion opiskeluhuoltosuunnitelma 2024-2026

Hyväksytty sivistyslautakunnassa 26.3.2024

Sisällys

Opiskeluhuollon tarkoitus	3
Paikallisesti päätettävät asiat ja opetuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelma	4
Arvio opiskeluhuollon kokonaistarpeesta ja käytettävissä olevista opiskeluhoitopalveluista	4
Kouluyhteisön toimenpiteet yhteisöllisen opiskeluhuollon edistämiseksi	6
Toimenpiteet tarvittavien tukitoimien järjestämiseksi (yksilökohtainen opiskeluhoito)	10
Yhteistyön järjestäminen oppilaiden ja heidän perheidensä sekä koulussa työskentelevien ja muiden oppilaiden hyvinvointia tukevien tahojen kanssa	16
Suunnitelmat oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä kriisisuunnitelma	18
Lähteet.....	19
Liitteet.....	19

Opiskeluhuollon tarkoitus

Opiskeluhuolto on matalan kynnyksen palvelua lapsille, oppilaille ja opiskelijoille, jotka opiskelevat esiopetuksessa, kouluissa ja oppilaitoksissa. Tässä suunnitelmassa käytetään jatkossa nimitystä opiskelija myös esiopetuksessa olevasta lapsesta ja perusopetuksen oppilaasta. Myös esiopetusyksiköstä ja koulusta käytetään yhteistä käsitettä oppilaitos. Opiskeluhuollosta säädetään erillisellä lailla oppilas- ja opiskelijahuollosta (1287/2013). Hyvinvointialueen aloitettua toimintansa 1.1.2023 lakiin on tehty muutoksia (377/2022).

Opiskeluhuollon ensisijaisena tarkoituksena on edistää opiskelijoiden terveyttä, hyvinvointia, oppimista ja osallisuutta sekä ennaltaehkäistä ongelmien syntymistä. Tavoitteena on tunnistaa opiskelijoiden tuen tarpeet mahdollisimman varhaisessa vaiheessa ja järjestää tukea oikea-aikaisesti sitä tarvitseville. Tarkoituksena on edistää myös opiskeluyhteisön ja -ympäristön hyvinvointia, terveellisyyttä, turvallisuutta ja esteettömyyttä, yhteisöllistä toimintaa sekä kodin ja oppilaitoksen välistä yhteistyötä. Tätä tarkoitusta toteutetaan ensisijaisesti yhteisöllisen opiskeluhoollon keinoin.

Opiskeluhuollolla tarkoitetaan oppilaan hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa kouluyhteisöissä ja varhaiskasvatuksen järjestämässä esiopetuksessa. Oppilaalla on oikeus saada maksutta opiskeluhoolto, mikä edellyttää opetukseen osallistumista. Opiskeluhooltotyössä otetaan huomioon lapsen edun ensisijaisuus.

Opiskeluhoolto toteutetaan sivistyspalveluiden ja hyvinvointialueen suunnitelmallisena yhteistyönä oppilaiden ja heidän huoltajiensa sekä tarvittaessa muiden yhteistyötahojen kanssa. Opiskeluhoolto on ensisijaisesti ennaltaehkäisevää yhteisöllistä työtä. Yhteisöllinen opiskeluhoolto on kaikkien kouluyhteisöissä ja esiopetusta antavissa päiväkodeissa työskentelevien ammattilaisten yhteinen tehtävä. Lisäksi oppilailla on oikeus opiskeluhooltopalveluihin, joita ovat kouluterveydenhuolto sekä kuraattori- ja psykologipalvelut. Opiskeluhooltopalvelut järjestetään lähipalveluna, jolle opetuksen järjestäjän tulee tarjota asianmukaiset tilat.

Kouluun kiinnittymistä ja läsnäoloa tuetaan niin kouluyhteisön kuin yksittäisen oppilaankin tasolla koko kouluyhteisön aikuisten voimin. Välittävä ilmapiiri, hyvät sosiaaliset suhteet sekä kiireettömyys ja kuulluksi tuleminen edistävät oppilaan kiinnittymistä yhteisöön. Näillä toimintatavoilla ehkäistään oppilaan poissaoloja.

Paikallisesti päätettävät asiat ja opetuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelma

Opetuksen järjestäjän on laadittava opiskeluhoollon kokonaisuuden toteuttamiseksi opetuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelma. Järjestäjäkohtaisen opiskeluhoollon yleisestä suunnittelusta, kehittämisestä, ohjauksesta ja arvioinnista vastaa monialainen opiskeluhoollon ohjausryhmä. Opiskeluhoitosuunnitelma laaditaan yhteistyössä koulujen ja opiskeluhoitopalvelujen henkilöstön, oppilaiden ja heidän huoltajiensa kanssa. Hyvinvointialueella on terveydenhuoltolain mukainen yhteistyövelvoite opetuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelman valmistelussa.

Opetuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelma korvaa opiskeluhoollon osalta paikallisen opetussuunnitelman. Se sisältää opetuksen järjestäjäkohtaisesti määritellyt opiskeluhoitotyön tavoitteet ja keskeiset periaatteet sekä toimenpiteet opiskeluhoollon toteuttamiseksi ja seuraamiseksi (*omavalvonta*) sekä koulukohtaisesti /esiopetuksen antavien päiväkotien tarkennetut tiedot asiakokonaisuuksista 1-5. Opetuksen järjestäjän tulee kuvata opiskeluhoitosuunnitelmassa, miten suunnitelman toteutumista kouluissa seurataan ja sitä tarkistetaan tarvittaessa.

Opetuksen järjestäjän tulee valmistella kutakin koulutusmuotoa koskevan määräyksen mukainen opiskeluhoitosuunnitelma. Opetuksen järjestäjä päättää paikallisesti, miten tarvittavat tiedot asiakokonaisuuksista kootaan ja miten koulujen toimintaa niiden avulla ohjataan. Opiskeluhoitopalvelujen osalta tämä tehdään yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa. Suunnitelma liitetään kunnan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan.

Arvio opiskeluhoollon kokonaistarpeesta ja käytettävissä olevista opiskeluhoitopalveluista

Arvioon opiskeluhoollon kokonaistarpeesta ja käytettävissä olevista opiskeluhoitopalveluista (kouluterveydenhuolto sekä kuraattori- ja psykologipalvelut) kootaan tiedot kultakin koululta ja esiopetusta antavalta päiväkodilta. Tiedot ilmoitetaan opetuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelmassa opiskeluhoitopalvelujen ammattilaisten henkilötyövuosina. Arvioilla varmistetaan opiskeluhoitopalvelujen riittävyys huomioiden oppilaiden ja kouluuyhteisön tarpeet, terveystarkastusten ja henkilöstömitoitusten toteutuminen sekä palvelujen järjestäminen määräajassa.

Arvio opiskeluhuollon kokonaistarpeesta

Arvioon kokonaistarpeesta sisältyvät yksilökohtaisessa ja yhteisöllisessä opiskeluhoitotyössä sekä opiskeluhoollon yhteistyössä tarvittavat resurssit. Kokonaistarpeen arvioissa huomioidaan esimerkiksi kouluyksiköiden ja esiopetusta antavien päiväkotien määrä ja oppilasmäärä sekä toimintaympäristön erityispiirteet. Arvioissa huomioidaan lisäksi esimerkiksi eri ikäisten, tehostettua ja erityistä tukea tarvitsevien ja maahanmuuttotaustaisten oppilaiden lukumäärät ja osuudet. Arvioissa hyödynnetään monipuolisesti paikallista lasten ja nuorten terveyttä, hyvinvointia ja elinoloja koskevaa seurantatietoa, jota on koottu myös oppilailta ja huoltajilta, opetushenkilöstöltä ja opiskeluhoitopalvelujen ammattilaisilta.

Ylivieskan koulujen ja esiopetusta antavien päiväkotien opiskeluhoitopalvelujen kokonaistarve:

Kuraattori 5 htv

Terveydenhoitaja 6 htv

Psykologille tarvetta

Psykiatriselle sairaanhoitajalle tarvetta

Perhetyöntekijät

Koulunuorisotyöntekijät 2 htv

Lääkärille tarvetta

Arvio käytettävissä olevista opiskeluhoitopalveluista

Opetuksen järjestäjän arvioissa käytettävissä olevista opiskeluhoitopalveluista ilmoitetaan kaikkien opiskeluhoitopalvelujen ammattilaisten (kouluterveydenhuolto sekä kuraattori- ja psykologipalvelut) henkilötyövuodet.

Ylivieskan koulujen ja esiopetusta antavien päiväkotien opiskeluhoitopalveluissa on tällä hetkellä käytettävissä:

Kuraattori 5 htv

Terveydenhoitaja 6 htv

Psykologi ostopalveluna harvoin

Psykiatrisen sairaanhoitaja osin

Perhetyöntekijöitä osalla kouluista

Koulunuorisotyöntekijät 2 htv

Lääkäri heikosti

Kuraattorien lakisääteinen mitoitus max 670 oppilasta/per kuraattori ja se toteutuu Ylivieskassa. Terveystenhoitajien suositukset laskivat keväällä 2023 aikaisemmasta. Uusi suositus max 460 oppilasta/terveydenhoitaja, aikaisemmin oli 600. Nämäkin pääosin toteutuvat. Sijaisten löytäminen tuottaa isoja haasteita.

Kouluyhteisön toimenpiteet yhteisöllisen opiskeluhoillon edistämiseksi

Koko koulun henkilökunnalla on ensisijainen vastuu kouluyhteisön hyvinvoinnista. Yhteisöllinen opiskeluhoito on tärkeä osa perus- ja esiopetuksen toimintakulttuuria ja niiden kehittäminen edellyttää johtamista. Oppilaiden terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen kuuluu oppilas- ja opiskelijahuoltolain 6 §:n (opetussuunnitelman mukainen ja opetuksen järjestäjän opiskeluhoito) mukaisesti yhteisöllisen työn kokonaisuuteen. Tällä tarkoitetaan toimintaa, jonka avulla seurataan ja kehitetään yhteisöllistä ja yksilöllistä hyvinvointia sekä terveellisen, turvallisen ja esteettömän oppimisympäristön syntymistä, edistetään mielenterveyttä ja oppimista sekä ehkäistään syrjäytymistä. Koulun ja varhaiskasvatuksessa esiopetusta antavien päiväkotien henkilökunnalla on ensisijainen vastuu koulu- ja päiväkotiyhteisön hyvinvoinnista. Hyvinvoivan kasvuyhteisön kokonaisuus on toiminnallisena tavoitteena esiopetuksessa.

Yhteisöllinen opiskeluhoito on monipuolinen kokonaisuus. Sillä tarkoitetaan toimintakulttuuria ja toimia, joilla koko oppilaitosyhteisössä (ml. esiopetusta järjestävät päiväkodit) edistetään oppijoiden ja opiskelijoiden oppimista, hyvinvointia, terveyttä, sosiaalista vastuullisuutta, vuorovaikutusta ja osallisuutta sekä opiskeluympäristön terveellisyyttä, turvallisuutta ja esteettömyyttä. Yhteisöllistä opiskeluhoitoa toteuttavat kaikki oppilaitosten ja esiopetusryhmien arjessa. Henkilökunnalla on ensisijainen vastuu oppilaitosyhteisön hyvinvoinnista. Myös yksilökohtaisia opiskeluhoitopalveluja antava henkilöstö, eli kuraattorit ja psykologit sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuollon ammattilaiset, osallistuvat yhteisöllisen opiskeluhoillon kehittämiseen osana työtehtäviään. Koulutuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelmassa määritellään toimenpiteet yhteisöllisen opiskeluhoillon edistämiseksi ja tarvittavien tukitoimien järjestämiseksi. Keskeinen rooli yhteisöllisen opiskeluhoillon edistämässä on oppilaitoskohtaisella opiskeluhoitoryhmällä.

Tässä opetuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelmassa kuvataan

- oppilaiden ja kouluyhteisön hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden seuraamisen käytännöt ja keskeiset tulokset

- koulukohtaisten opiskeluhuoltoryhmien johtaminen, kokoonpano ja toimintatavat
- poissaolojen ehkäisemisestä, suunnitelmallisesta seurannasta ja poissaoloihin puuttumisesta määrätään perusteiden luvuissa 5.1 Yhteinen vastuu koulupäivästä ja 5.6 Paikallisesti päätettävät asiat
- tupakkatuotteiden ja muiden päihteiden käytön ehkäisemisen ja käyttöön puuttuminen
- yhteistyö ja käytänteet kouluympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden sekä koulu yhteisön hyvinvoinnin tarkastuksissa

Yhteisöllisen oppilashuollon toimintamalli esi- ja perusopetuksessa

Toimintatavat:

Koulun ja päiväkodin yhteisöllistä oppilashuoltotyötä suunnittelee, toteuttaa, kehittää, ja arvioi yhteisöllinen oppilashuoltoryhmä (YHR). Se laatii koulu- ja päiväkotikohtaisen oppilashuoltosuunnitelman yhteistyössä koulun ja esiopetuksen henkilökunnan, oppilashuollon toimijoiden, oppijoiden, oppilaiden ja heidän huoltajiensa kanssa. Oppilashuoltosuunnitelma on osa koulun ja päiväkodin esiopetuksen lukuvuosisuunnitelmaa.

Yhteisöllisen opiskeluhuoltoryhmän puheenjohtaja on rehtori/apulaisrehtori tai koulunjohtaja /Varhaiskasvatusyksikön esihenkilö. Lisäksi siihen kuuluvat opettajien, henkilökunnan, koulukuraattori- ja koulupsykologipalveluiden sekä kouluterveydenhuollon edustajat. Koulun yhteisöllisen oppilashuoltoryhmän kokoonpano määritellään lukuvuosittain. Yhteisöllisen oppilashuoltoryhmän kokouksiin voidaan kutsua huoltajaedustajia, oppilasedustajia, muita opettajaedustajia, muita henkilökunnan edustajia, asiantuntijoita sekä viranomaisia.

Yhteisöllisen oppilashuoltoryhmän kokouksen koollekutsujana toimii puheenjohtaja. Koulu-/päiväkotikohtainen oppilashuoltoryhmä kokoontuu vähintään kaksi kertaa lukuvuodessa. Yhteisöllisen oppilashuoltoryhmän kokouksesta laaditaan muistio, johon kirjataan kokoukseen osallistujat, käsitellyt asiat, sovitut toimenpiteet sekä vastuuhenkilöt. Muistion jakelusta päätetään kussakin kokouksessa erikseen.

Koulu- ja päiväkotiympäristön terveellisyyttä, turvallisuutta ja esteettömyyttä huomioidaan mm. seuraavilla tavoilla:

- koulu- ja päiväkotirakennuksesta sekä opetusvälineistä ja -tiloista huolehditaan
- yhtenäiset toimintatavat eri oppimisympäristöissä tapahtuvaa opetusta ja välitunteja varten
- eri oppiaineiden opetukseen laadittujen turvallisuusohjeiden noudattaminen

- koulukuljetuksia, tapaturmien ennaltaehkäisyä ja tietoturvallisuutta koskevat toimintatavat
- koulun järjestyssäännöt
- koulun ja päiväkodin suunnitelma oppilaiden ja oppijoiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä osana oppilashuoltosuunnitelmaa
- psyykkisen, fyysisen ja sosiaalisen turvallisuuden kokonaisuus.
- välitunnit
- koulukuljetuksia koskevat toimintatavat
- koulun järjestyssäännöt

Oppilashuoltoryhmä saa tietoa toiminnan kehittämiseen mm.

- terveystarkastuksista
- kouluterveyskyselystä
- Move- testeistä
- oppilaiden ja huoltajien kanssa käytävistä keskusteluista
- verkostoista tulevasta tiedosta (nuorisopalvelut, koulupoliisi, lastensuojelu, seurakunta)

Oppilaan poissaoloja seurataan wilmassa. Huoltajan vastuulla on ilmoittaa poissaolon syy opettajalle. Opettaja seuraa oppilaan poissaolojen määrää. Ylivieskassa on käytössä Poissaolojen portaat -toimintamalli, joka ohjaa toimintaa poissaoloihin puuttumisessa.

Toimintamalli runsaiden poissaolojen osalta, tuen portaat:

- (Tuntimäärissä voi olla eroja ala- ja yläkoulujen välillä)
- <40 h Kun huoli herää, luokanopettaja/luokanvalvoja keskustelee oppilaan ja huoltajan kanssa asian tiimoilta. Tarkastellaan mistä poissaolot johtuvat ja onko poissaoloja tiettyinä päivinä. Oppilas ohjataan tarvittaessa oppilashuollon palveluihin.
- 60-80 h Oppilashuollon monialainen ryhmä kokoontuu (atr). Ryhmän kokoonpano sovitaan tapauskohtaisesti oppilaan/huoltajan suostumuksella. Oppilas ja huoltaja aina mukana. Sovitaan tarvittaessa koulunkäynnin tukitoimista, esim. vanhempien tuki koulunkäyntiin (päivärytmi, läksyt), tukiopetuksen tarve, kuraattorin tapaamiset, psykologin tapaamiset/tutkimukset, terveydentilan selvittely (ohjaus terveydenhoitajalle tai lääkärille). Palaverissa sovitaan, miten tilannetta seurataan ja kuka siitä miltäkin osin vastaa. Lisäksi tarvittaessa konsultoidaan lastensuojelua. Mietitään yhdessä oppilaalle sopivia koulun ja kodin tukitoimia. Tapauskohtaisesti harkitaan lastensuojeluilmoituksen tekemistä poissaolojen syiden perusteella.

- 80-100 h Tehdään tarvittaessa lastensuojeluilmoitus. Poissaoloille voi olla myös sellaisia syitä, ettei lastensuojeluilmoitusta ole tarpeen tehdä (esim. vakava sairaus, karanteenit).
- Jos oppilaalla on runsaasti poissaoloja, sovitaan oppilaan ja huoltajan kanssa, miten oppivelvollisuus suoritetaan. Hyväksytty suoritus voi olla mahdollista saada tekemällä lisätehtäviä tai osoittamalla osaamisensa opettajan kanssa sovitulla tavalla.
- Poissaolot päiväkotien järjestämässä esiopetuksessa. Mikäli lapsi on toistuvasti pois esiopetuksesta, asiasta keskustellaan ensin huoltajien kanssa. Jos tilanteeseen ei tule muutosta, on syytä koota opiskeluhoillon monialainen ryhmä koolle. Tapaamisessa sovitaan tukikeinoista mm. perhetyöstä. Esiopetuksessa tavataan huoltajat päivittäin ja asiasta keskustellaan luontevasti tuonti- ja hakutilanteissa. Vuoropäiväkodissa järjestettävän esiopetuksen osalta on syytä huomioida, että lapsen tarvitsema viikkolepo toteutuu, mikäli lapsi on säännöllisesti viikonloppuisin varhaiskasvatuksessa.

Palavereja huoltajan kanssa järjestetään tarvittaessa ja myös huoltajan toiveesta muulloinkin kuin yllä mainittujen poissaolotuntien täytyessä.

Koulun tavoitteena on ohjata oppilaita terveellisen elämäntavan piiriin. Tupakoinnin, alkoholin ja päihteiden käyttöön liittyviä terveydellisiä ja muita haittatekijöitä käydään läpi oppilaan kouluaikana ikäkauden huomioon ottaen usean eri oppilaineen puitteissa ja erityisesti terveystiedon oppimäärässä. Koulu voi myös pyytää ulkopuolisia asiantuntijoita puhumaan oppilaille tupakan- ja päihteidenkäytön haitoista. Lisäksi koululla pidetään kaupungin nuorisopalvelut järjestämät PP-tunnit. Oppilashuollon työntekijöitä voidaan pyytää pitämään oppitunteja tietyistä aiheista tietyille ikäryhmille.

Tupakointi, päihteiden ja alkoholin käyttö sekä tupakointivälineiden, päihteiden ja alkoholin tuominen kouluun on kielletty koulujen järjestyssäännöissä. Kouluissa tupakointiin ja alkoholin ja muiden päihteiden käyttöön puututaan kurinpitotoimin sekä ollaan kodin lisäksi yhteydessä tarvittaviin viranomaisiin (esim. kouluterveydenhoitaja, lastensuojelu, poliisi). Nuorten päihteidenkäytöstä tehdään aina lastensuojeluilmoitus.

Kouluterveydenhoitaja keskustelee päihteiden käyttöön liittyvistä asioista oppilaiden kanssa terveystarkastuksissa. Keskusteluilla pyritään ennaltaehkäisemään päihdekokeiluja ja päihteiden käytön aloittamista. Myös mahdolliseen jo alkaneeseen päihteiden käyttöön puututaan keskustelemalla oppilaan kanssa ja miettimällä yhdessä oppilaan ja hänen perheensä kanssa jatkotoimia/hoitoonohjausta.

Koulunuorisotyö on kouluissa tehtävää nuorisotyötä. Koulunuorisotyön tarkoituksena on edistää osallisuutta, yhteisöllisyyttä sekä lisätä hyvinvointia oppilaiden keskuudessa koulupäivän sisällä. Koulunuorisotyöntekijä on kiireetön ja turvallinen aikuinen koulussa, joka yhdessä koulun muiden aikuisten kanssa tukee oppilaita koulun arjessa. Koulunuorisotyöntekijä on kaupungin nuorisopalveluiden työntekijä ja hän tekee

yhteistyötä oppilashuollon ja muiden koululla toimivien tahojen kanssa. Ylivieskassa koulunuorisotyöntekijöitä on sekä ala- että yläkoululla.

Toimenpiteet tarvittavien tukitoimien järjestämiseksi (yksilökohtainen opiskeluhoolto)

Yksilökohtaisella opiskeluhoollolla tarkoitetaan kouluterveydenhuollon palveluja, opiskeluhoollon kuraattori- ja psykologipalveluja sekä yksittäistä oppilasta koskevaa monialaista yksilökohtaista opiskeluhooltoa, jota toteutetaan monialaisessa asiantuntijaryhmässä. Yksilökohtaisessa opiskeluhoollossa seurataan ja edistetään oppilaan/oppijan kokonaisvaltaista terveyttä, hyvinvointia, osallisuutta ja oppimista, ehkäistään ongelmia ja tarjotaan varhaista tukea.

Yksilökohtainen opiskeluhoolto perustuu aina oppilaan sekä tarvittaessa huoltajan suostumukseen. Oppilaan/oppijan osallisuus ja mielipiteet otetaan huomioon toimenpiteissä ja ratkaisuissa hänen ikänsä ja kehitystasonsa mukaisesti. Yksilökohtaisessa työssä noudatetaan tietojen luovuttamista, saamista ja salassapitoa koskevia säännöksiä.

Yksilökohtaista opiskeluhooltoa ovat yksittäiselle oppilaalle ja opiskelijalle annettavat

- koulu- ja kouluterveydenhuollon palvelut sekä esiopetuksen ikäryhmälle tarkoitetut neuvolapalvelut,
- opiskeluhoollon kuraattori- ja psykologipalvelut,
- yksittäisen opiskelijan tueksi koottavassa monialaisessa asiantuntijaryhmässä toteutettava yksilökohtainen opiskeluhoolto sekä
- oppilas- ja opiskelijahuoltolain 10 §:ssä tarkoitetut koulutuksen järjestäjän järjestämät sosiaali- ja terveystieteiden palvelut.

Tässä opetuksen järjestäjän opiskeluhooltosuunnitelmassa kuvataan

- Oppilaan ohjaaminen opiskeluhoitopalveluihin (kouluterveydenhuolto, kuraattori- ja psykologipalvelut)
- yksittäisen oppilaan tueksi koottavan monialaisen asiantuntijaryhmän kokoaminen, suostumuksen hankkiminen ja työskentelyyn osallistuminen
- opiskeluhoitokertomusten laatiminen, säilytys ja vastuuhenkilön nimeäminen opetuksen järjestäjän opiskeluhoitokirjastoille
- tarvittavan opiskeluhoollon järjestäminen kurinpitotoimen tai oppilaan opetukseen osallistumisen epäämisen yhteydessä
- opettajan laajaan terveystarkastukseen luokilla 1, 5 ja 8 antaman oppilaan selviytymistä ja hyvinvointia kuvaavan arvion toimintakäytänteet (ml. suostumuksen hankkiminen) koulussa

- oppilaan koulupäivän aikaisen erityisruokavalion tai lääkityksen ilmoittamisen käytänteet

Opiskelijalla on halutessaan oikeus saada opiskeluhuollon psykologin ja kuraattorin antamaa opiskelun ja koulunkäynnin tukea ja ohjausta oppimiseen, hyvinvointiin sekä sosiaaliin ja psyykkisiin valmiuksiinsa. Psykologi- ja kuraattoripalveluilla myös edistetään koulu- ja opiskeluyhteisön hyvinvointia sekä yhteistyötä opiskelijoiden perheiden ja muiden läheisten kanssa.

Psykologi- ja kuraattoripalvelut tulee lain mukaan järjestää määräajassa. Opiskelijalle on järjestettävä mahdollisuus keskustella opiskeluhuollon psykologin tai kuraattorin kanssa viimeistään seitsemäntenä oppilaitoksen työpäivänä sen jälkeen, kun opiskelija on tätä pyytänyt. Kiireellisessä tapauksessa mahdollisuus keskusteluun on järjestettävä samana tai seuraavana työpäivänä.

Opiskelijalla on oikeus myös terveydenhuoltolain mukaiseen koulu- ja opiskeluterveydenhuoltoon. Koulu- ja opiskeluterveydenhuoltoa toteuttavat terveydenhoitaja ja lääkäri.

Monialaista yksilökohtaista opiskeluhoitoa toteutetaan aina tapauskohtaisesti koottavassa monialaisessa asiantuntijaryhmässä. Asiantuntijaryhmän kokoaa se, jolla huoli herää. Ryhmään voidaan nimetä asiantuntijoita jäseneksi vain opiskelijan, tai ellei hänellä ole edellytyksiä arvioida annettavan suostumuksen merkitystä, hänen huoltajansa suostumuksella. Pienten lasten, esimerkiksi esiopetusikäisten ja alkuopetuksessa olevien osalta suostumuksen antaa aina huoltaja. Asiantuntijaryhmän on nimettävä keskuudestaan vastuuhenkilö. Monialaisen asiantuntijaryhmän työskentelystä laaditaan yksittäistä opiskelijaa koskeva opiskeluhoitokertomus, johon kirjataan opiskelijan tiedot, toteutetut ja suunnitellut opiskeluhoollon toimenpiteet. Opiskeluhoitolain 20 § määrittelee tarkemmin, mitä opiskeluhoitokertomukseen kirjataan.

Opiskeluhoitokertomukset liitetään opiskeluhoollon rekisteriin, jota ylläpitää koulutuksen järjestäjä. Monialaisen asiantuntijaryhmän vastuuhenkilön tulee huolehtia, että opiskelijan tiedot ja hänen tukemiseensa liittyvät toimenpiteet kirjataan opiskeluhoitokertomukseen. Opiskeluhoollon palvelujen eli kuraattori- ja psykologipalvelujen sekä koulu- ja opiskelijaterveydenhuollon asiakas- ja potilaskirjaukset tehdään sosiaali- ja terveydenhuollon järjestelmiin. Asiakas- ja potilastietojen rekisterienpitäjänä toimii hyvinvointialue.

Yksilökohtainen oppilashuolto = miten toimin huolen tilanteessa

Kun opettajalla tai muulla koulun tai päiväkodin henkilöstöllä herää huoli oppilaasta, hänen velvollisuutensa on olla yhteydessä oppilaaseen ja tarvittaessa huoltajaan.

Opettajan tai muun henkilön on velvollisuus yhdessä oppilaan kanssa ottaa yhteys tarpeen mukaan johonkin oppilashuollon toimijaan ja luovuttaa hänelle kaikki asiaa koskeva tieto. Vakavassa tilanteessa opettajalla on oikeus viedä asia suoraan kuraattorille tai psykologille. Oppilasta tulee informoida asiasta.

Mikäli asia vaatii, niin kootaan yksittäisen opiskelijan asiaa käsittelemään monialainen asiantuntijaryhmä (ATR). Ryhmään voidaan nimetä asiantuntijoita jäseniksi vain opiskelijan, tai jos hänellä ei ole edellytyksiä arvioida annettavan suostumuksen merkitystä, hänen huoltajansa suostumuksella. Ryhmä nimeää keskuudestaan vastuuhenkilön.

Ryhmään kuuluu käsiteltävän asian mukaan joitakin seuraavista opiskeluhuoltoa toteuttavista henkilöistä: terveydenhoitaja, kuraattori, psykologi, opinto-ohjaaja ja opiskelijan ryhmäohjaaja tai muu keskeinen opettaja tai henkilö.

- Oppilaalla on oikeus saada tukea koulunkäyntiinsä oppilashuollon henkilöstöltä.
  - Oppilaalla on oikeus saada psykologin tai kuraattorin keskusteluapua viimeistään seitsemäntenä työpäivänä.
- Kiireellisessä tapauksessa samana tai seuraavana päivänä. Huoltaja ei voi kieltää oppilashuollon palveluja.
- Oppilaalla on oikeus päästä terveydenhoitajan vastaanotolle myös ilman ajanvarausta.
  - Oppilaan on osallistuttava perusopetuslain mukaisesti järjestettyyn perusopetukseen.

Luokanvalvoja / luokanopettaja / esiopetusryhmän tai koulun työntekijä, jolla huoli herää

- velvollisuus on ottaa puheeksi huolensa oppilaalle
- arvioi oppilashuollon tuen tarpeen
- -> tarvittaessa ottaa yhteyden oppilashuollon palveluun yhdessä oppilaan kanssa -> pyytää tarvittavat luvan asianosaisilta ja sen jälkeen kokoaa monialaisen asiantuntijaryhmän

Huoltaja

- Oppivelvollisen huoltajan on huolehdittava siitä, että oppivelvollisuus tulee suoritettua
- Huoltajan velvollisuus on ilmoittaa luokanvalvojalle / luokanopettajalle lapsen/nuoren koulunkäyntiin vaikuttavista asioista.

Kouluterveydenhoitaja / Koululääkäri

- tekee kaikille ikäkausitarkastukset ja laajat tarkastukset 1lk, 5lk, 8lk (koululääkäri)
- on terveydenhuollon asiantuntija koulussa
- linkki erikoissairaanhoidon
- jatkohoitoon ohjaus
- kokoaa tarvittaessa asiantuntijaryhmän

Kuraattori

- tekee oppilas-, huoltaja-, ryhmä- ja luokkatason työtä
- voi olla mukana nivelvaiheen siirtotietokeskustelussa
- kokoaa tarvittaessa asiantuntijaryhmän

Psykologi

- edistää ja tukee lapsen/nuoren yksilöllistä oppimista ja mielenterveyttä
- tekee tarvittaessa tutkimuksia, arviointia ja lausuntoja
- ohjaa jatkotutkimuksiin
- kokoaa tarvittaessa asiantuntijaryhmän

Yksittäisen oppilaan asiaa käsiteltäessä monialainen asiantuntijaryhmä kootaan tapauskohtaisesti. Ryhmän kokoonpano perustuu harkintaan ja käsiteltävään asiaan. Yksilökohtainen oppilashuolto perustuu vapaaehtoisuuteen ja edellyttää oppilaan tai tarvittaessa huoltajan suostumusta. Suostumus läsnäolijoilta on hyvä ottaa kirjallisena joko etukäteen tai kokoontumisen alkaessa. Suostumusta sen sijaan ei tarvita yleiseen, tehostettuun tai erityiseen tukeen liittyviin käsittelyihin ja selvitysten laadintaan.

Ryhmä nimeää keskuudestaan vastuuhenkilön.

Laatiminen:

Yksittäistä oppilasta koskevan asian käsittelystä asiantuntijaryhmässä laaditaan oppilashuoltokertomus (lomakepohja). Ryhmän vastuuhenkilö kirjaa yksilökohtaisen oppilashuollon järjestämiseksi ja toteuttamiseksi välttämättömät tiedot oppilashuoltokertomukseen. Kirjauksia voivat tehdä myös muut asiantuntijaryhmän jäsenet. Kertomus laaditaan jatkuvaan muotoon, joka etenee aikajärjestyksessä.

Kertomukseen kirjataan seuraavat asiat:

- yksittäisen oppilaan nimi, henkilötunnus, kotikunta ja yhteystiedot sekä alaikäisen oppilaan huoltajan tai muun laillisen edustajan nimi ja yhteystiedot
- asian aihe ja vireillepanija
- oppilaan tilanteen selvittämisen aikana toteutetut toimenpiteet, kuten arviot, tutkimukset ja selvitykset
- tiedot asian käsittelystä monialaisessa asiantuntijaryhmän palaverissa

- kokoukseen osallistuneet henkilöt ja heidän asemansa
- kokouksessa tehdyt päätökset, päätösten toteuttamissuunnitelma sekä toteuttamisesta ja seurannasta vastaavat tahot
- toteutetut toimenpiteet
- kirjauksen päivämäärä sekä kirjauksen tekijä ja hänen ammatti- tai virka-asemansa

Jos sivulliselle annetaan oppilashuoltokertomukseen sisältyviä tietoja, asiakirjaan on lisäksi merkittävä mitä tietoja, kenelle sivulliselle ja millä perusteella tietoja on luovutettu.

Säilytys:

Tulostettu oppilashuoltokertomus ja siihen liitetty suostumuslomake säilytetään koululla/päiväkodilla niin kuin muutkin salassa pidettävät asiakirjat. Koulun rehtori, johtaja, apulaisrehtori, vararehtori, apulaisjohtaja tai päiväkodin johtaja vastaa oppilashuoltorekisteristä. Rekisterin vastuhenkilö päättää tietojen luovuttamisesta ja määrittää käyttöoikeudet rekisteriin.

Salassapito:

Oppilashuoltorekisteriin tallennetut tiedot, jotka koskevat yksittäistä oppilasta taikka muuta yksityistä henkilöä, ovat salassa pidettäviä. Salassa pidettäviä tietoja ei saa antaa sivulliselle, ellei siihen ole kirjallista lupaa asianomaiselta oppilaalta tai ellei hänellä ole edellytyksiä arvioida suostumuksen merkitystä, hänen huoltajaltaan. Yksilökohtaisen oppilashuollon järjestämiseen ja toteuttamiseen osallistuvilla on kuitenkin salassapitovelvollisuuden estämättä oikeus saada toisiltaan ja luovuttaa toisilleen sekä oppilashuollosta vastaaville viranomaisille sellaiset tiedot, jotka ovat välttämättömiä yksilökohtaisen oppilashuollon järjestämiseksi ja toteuttamiseksi. Tietojen luovutus-oikeus salassapitovelvollisuuden estämättä koskee myös oppilaan asianmukaisen opetuksen kannalta välttämättömän tiedon luovuttamista tai saamista opettajalta, rehtorilta ja opetuksen järjestäjältä. Tiedon luovuttaja harkitsee, minkä tiedon luovuttaminen on välttämätöntä esimerkiksi turvallisuuden valmistamisen kannalta.

Oppilaan siirtyessä toisen koulutuksen järjestäjän oppilaitokseen on pyydettävä oppilaan taikka, jollei hänellä ole edellytyksiä arvioida annettavan suostumuksen merkitystä, hänen huoltajansa suostumus siihen, että uudelle koulutuksen järjestäjälle voidaan siirtää oppilashuollon asiakasrekisteristä sellaiset salassa pidettävät tiedot, jotka ovat tarpeellisia oppilashuollon jatkuvuuden kannalta.

Oppilaalla on oikeus opiskeluhuollon palveluihin myös kurinpitotoimen tai oppilaan opetukseen osallistumisen epäämisen yhteydessä.

Laajassa terveystarkastuksessa (1. lk, 5. lk, 8. lk) kouluterveydenhoitaja ja lääkäri arvioivat yhdessä oppilaan terveyden ja hyvinvoinnin lisäksi aina myös koko perheen hyvinvointia. Laajoihin terveystarkastuksiin kutsutaan myös huoltajat mukaan. Kouluterveydenhuollon laajaan terveystarkastukseen sisältyy myös opettajan arvio

oppilaan selviytymisestä ja hyvinvoinnista koulussa. Terveystoimittaja toimittaa kyselylomakkeen opettajalle oppilaan ja huoltajan luvalla. Tarkastuksissa keskustellaan huoltajien ja oppilaan kanssa esitetyjen lomakkeiden

(https://www.thl.fi/fi/web/lapset-nuoret-ja-perheet/tyon_tueksi/lomakkeet/lomakkeet_koulu_ja_opiskeluterveydenhuoltoon)

pohjalta. Tarvittaessa tehdään yhteistyötä muiden oppilashuollon toimijoiden kanssa.

Terveyden edistämisen lisäksi tavoitteena on tunnistaa mahdollisimman varhaisessa vaiheessa oppilaan ja hänen perheensä erityisen tuen tarpeet ja järjestää tarvittava tuki sekä seurata tilanteen edistymistä yhdessä laaditun suunnitelman mukaisesti.

Oppilaan sairauden vaatiman hoidon, erityisruokavalion ja lääkityksen järjestäminen hoidetaan koulun henkilöstön sekä oppilaan ja vanhempien yhteistyönä, tarvittaessa kouluterveydenhoitaja on apuna.

Sairauden vaatima koulupäivän aikainen hoito suunnitellaan tapauskohtaisesti yleensä erikoissairaanhoidon/vanhempien kanssa. Hoitava taho suunnittelee yhdessä vanhempien kanssa yhteistyössä lapsen päivähoitopaikan ja koulun kanssa hoidon edellyttämät toimenpiteet ja huomioitavat asiat päivähoitossa ja koulussa. Yleensä yhdyshenkilönä toimii lasten kuntoutushoitaja (diabetesasioissa). Kts Lääkehoitosuunnitelma varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa

Lääkehoitosuunnitelman tarkoituksena on turvata lapsen turvallinen lääkehoidon toteutus yhteistyössä kaikkien lapsen lääkehoitoon osallistuvien toimijoiden välillä, jotta lapsi kokee olonsa turvalliseksi hoitopaikassa ja koulussa sairaudestaan huolimatta, ja vanhemmat/huoltajat voivat viedä lapsen hoitoon ja/tai kouluun levollisin mielin.

Koulussa annetaan lääkkeitä yksilöllisen suunnitelman mukaan tai vain erityistilanteissa. Lääkehoidon suunnitelma laaditaan lapsen ikä ja kehitystaso huomioon ottaen.

Lääkehoitoa toteutetaan seuraavissa tilanteissa yksilöllisesti tehdyn lääkehoitosuunnitelman mukaan muun muassa seuraavasti:

- ensiapulääkitys anafylaktisessa reaktiossa
- ensiapulääkitys epilepsia-kohtauksessa
- astmalapsen avaava lääke astma-kohtauksessa tai ennakoivasti esim. ennen liikuntatuntia
- diabeetikolapsen insuliinipistokset ja ensiapulääkitys insuliinishokissa
- ADHD-lääkkeet.

Allergiaruokavaliosta vaaditaan kouluterveydenhoitajan, ravitsemusterapeutin tai lääkärin kirjoittama todistus, joka toimitetaan ruokapalvelulle. Eettisistä tai uskonnollisista syistä tarvittava erityisruokavaliio tai kasvisruokavaliio toteutetaan huoltajan ilmoituksen perusteella. Huoltaja ilmoittaa asian ruokapalvelulle.

Yhteistyön järjestäminen oppilaiden ja heidän perheidensä sekä koulussa työskentelevien ja muiden oppilaiden hyvinvointia tukevien tahojen kanssa

Opiskeluhoito on kaikkien koulu- ja esiopetusyhteisössä työskentelevien ja opiskeluhoitopalvelujen ammattilaisten yhteinen tehtävä. Oppilaiden, huoltajien, opetustoimen henkilöstön ja opiskeluhoitopalvelujen työntekijöiden sekä yhteistyötahojen osallisuus opiskeluhoillon toimintatapojen suunnittelussa, toteuttamisessa ja arvioinnissa on opiskeluhoilossa keskeistä. Tämä edellyttää yhteisiä toimintatapoja ja erityisesti opetuksen järjestäjän ja hyvinvointialueen yhteistyötä.

Tässä opetuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelmassa kuvataan

- oppilaiden, huoltajien, opetustoimen henkilöstön ja opiskeluhoitopalvelujen osallisuus opetuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelman laatimiseen ja yhteisöllisen opiskeluhoillon toteuttamiseen
- koulun ja päiväkodin opetus- ja muun henkilöstön perehdytys ja osaamisen varmistaminen yhteisöllisessä työssä
- opiskeluhoillon moniammatillinen yhteistyö tehostetun ja erityisen tuen, joustavan perusopetuksen ja sairaalaopetuksen yhteydessä
- yhteistyö muiden oppilaiden hyvinvointia tukevien tahojen kanssa kuten nuorisopalvelut, lastensuojelu, erikoissairaanhoido ja poliisi
- yhteisöllisen ja yksilökohtaisen opiskeluhoillon periaatteista ja toiminnasta tiedottaminen oppilaille, huoltajille, henkilöstölle ja yhteistyötahoille

Jos oppilaitoksen työntekijä arvioi, että opiskelija tarvitsee opiskeluhoitopalveluja, hänen on otettava viipymättä yhteyttä koulu- tai opiskeluterveydenhuollon työntekijään, opiskeluhoillon kuraattoriin tai psykologiin yhdessä opiskelijan kanssa. Yhteydenotto tulee siis tehdä viipymättä, kun huoli opiskelijasta herää. Samalla luovutetaan tiedossa olevat tuen tarpeen arvioimiseksi tarvittavat tiedot.

Yhteisöllistä oppilashuoltotyötä suunnitellaan yhteistyössä oppilaiden kanssa. Oppilashuoltosuunnitelman laatimiseen osallistuvat myös oppilaskunnan edustajat.

Huoltajilta kerätään tietoa ja mielipiteitä luokkien ja kouluyhteisön toiminnasta vanhempainilloissa, arviointikeskusteluissa ja kyselyiden avulla. Koulun ja esiopetusta antavan päiväkodin oppilashuoltosuunnitelma tehdään yhteistyössä huoltajien, esim. johtokunnan/vanhempainyhdistyksen edustajien kanssa.

Yksilökohtaisen oppilashuoltotyön suunnittelu tapahtuu aina yhdessä huoltajan ja oppilaan kanssa. Oppilas, huoltaja, opettaja tai oppilashuollon palveluiden edustaja sopivat yhdessä, ketkä osallistuvat monialaisen asiantuntijaryhmän palaveriin, joka toteutetaan mahdollisimman pienellä kokoonpanolla. Oppilas on mukana palaverissa,

ellei sitä katsota oppilaan kehitykselle haitalliseksi tai ellei se ole käytännön syistä mahdotonta järjestää.

Koulujen ja päiväkotien henkilöstö perehdytetään opiskeluhoitosuunnitelmaan. Osaaminen varmistetaan riittävällä perehdytyksellä ja koulutuksella yhteisöllisessä työssä. Monialainen opiskeluhoillon ohjausryhmä ohjaa työtä.

Oppilasta opettavat opettajat valmistelevat tuen tarpeesta tarvittaessa pedagogisen selvityksen. Pedagogiset arviot ja selvitykset käsitellään pedagogisessa asiantuntijaryhmässä tarvittaessa oppilashuollon ammattihenkilöitä konsultoiden. Oppilashuoltohenkilö arvioi, tarvitaanko pedagogisten tukitoimien lisäksi myös oppilashuollollista tukea tai selvitystä, esim. psykologisia tai lääketieteellisiä tutkimuksia, sosiaalista selvitystä tai koulun ulkopuolisten tukitoimien piiriin ohjaamista. Erityisten tuen pedagogiset tavoitteet ja toimet suunnitellaan HOJKSiin yhteistyössä oppilaan, huoltajan ja oppilasta opettavien kanssa.

Joustavan perusopetuksen oppilaiden palvelut suunnitellaan yksilöllisesti. Opiskeluhoolto ja kolmiportainen tuki suunnitellaan yksilöllisesti, jos ne ovat tarpeen.

Sairaalakoulujakson aikana oppilaan palvelut suunnitellaan yhteistyössä koulun kanssa ja toteutetaan tapauskohtaisesti.

Keskeistä koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa toteutettavassa yhteistyössä on varmistaa oppilaan kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin tukeminen. Oppilaalla, huoltajille ja jokaisella oppilasta tukevalla taholla on selkeä kuva siitä, miten ja kenen kanssa oppilaan asioita edistetään. Asiantuntijaryhmä voi tarvittaessa oppilaan ja/tai huoltajan luvalla konsultoida tai pyytää asian käsittelyyn mukaan perheneuvonnan, nuorisopalveluiden, aamu- ja iltapäivätoiminnan tai muiden oppilaan kanssa toimivien tahojen edustajia.

Lastensuojeluilmoituksen käsittelyssä lastensuojelun työntekijä määrittelee tapauskohtaisesti ilmoituksen käsittelyn.

Osa nuorisotyöntekijöiden työstä tapahtuu koulun tiloissa. Yksilökohtaisessa oppilashuoltotyössä varmistetaan, että työn- ja vastuunjako eri toimijoiden kesken on selkeä. Työ suunnitellaan aina koulun henkilöstön kanssa siten, että se tukee hyvinvointia edistävää toimintaa.

Poliisi tukee ja auttaa koulua turvallisuuteen liittyvissä asioissa. Poliisin vierailut ovat hyvä tapa edistää turvallisuutta kouluissa. Poliisi antaa apuaan kouluille myös yksittäisten rikosasioiden selvittelyssä. Asiat käsitellään luottamuksellisesti ja tarvittavat jatkotoimenpiteet sovitaan tapauskohtaisesti.

Oppilaille ja heidän huoltajilleen annetaan tieto käytettävissä olevasta oppilashuollosta ja heitä ohjataan hakemaan tarvitsemiaan oppilashuollon palveluja. Oppilaan ja huoltajan osallisuus oppilashuollossa, suunnitelmallinen yhteistyö ja oppilashuollosta tiedottaminen lisää oppilashuollon tuntemusta ja edesauttaa palveluihin hakeutumista. Eri ammattiryhmiin kuuluvien työntekijöiden keskinäinen konsultaatio on tärkeä työmenetelmä oppilashuollossa.

Koulu tiedottaa monipuolisesti oppilashuollon käytännöistä ja oppilashuoltopalveluihin hakeutumisen periaatteista. Tiedotuskanavat ovat ensisijaisesti sähköiset välineet (Wilma, Daisy, Pedanet) sekä kirjalliset ilmoitukset ja tiedotteet. Vanhempainilloissa tiedotetaan vanhempia oppilashuollon palveluista ja prosesseista. Luokanopettajat ja luokanvalvojat huolehtivat luokkakohtaisesta tiedottamisesta.

Suunnitelmat oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä kriisisuunnitelma

Oppilaalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön, johon kuuluu fyysinen, psyykinen, sosiaalinen ja pedagoginen turvallisuus. Turvallisuuden varmistaminen edellyttää opetuksen järjestäjältä suunnitelmallista toimintakulttuurin kehittämistä, yhteistä valmistelua ja yhteisten toimintatapojen luomista koulujen kanssa. Opetuksen järjestäjä perehdyttää henkilöstönsä ja opiskeluhoitopalvelujen ammattilaiset toimintatapoihin erilaisissa ongelmatilanteissa sekä huolehtii tiedottamisesta ja suunnitelmien päivityksestä.

Suunnitelmat oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä

Tässä opetuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelmassa kuvataan erikseen toimenpiteet väkivallan, kiusaamisen ja häirinnän ehkäisemiseksi, niiden esiintyvyyden seuraamiseksi ja ongelmatilanteisiin puuttumiseksi sekä jälkiseurannan edellyttämät käytänteet. Suunnitelmassa kuvataan opettajan, rehtorin tai päiväkodin johtajan velvoite ilmoittaa tietoonsa tulleesta oppimisympäristössä tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta, syrjinnästä tai väkivallasta niistä epäillyn ja niiden kohteena olevan oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle. Lisäksi kuvataan toimintatavat tukea tarvitsevan oppilaan (teon kohde ja tekijä) ohjaamiseksi opiskeluhoitopalveluihin. Kuvaus yhteistyöstä huoltajien kanssa sekä viranomaisyhteistyö ml. toimintatavat koskien ilmoitusvelvollisuutta sosiaalitoimeen ja/tai poliisille ovat osa suunnitelmia.

Kriisisuunnitelma (suunnitelma kriisi-, uhka- ja vaaratilanteiden varalle)

Tähän opetuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelmaan sisältyy kriisisuunnitelma, jossa kuvataan toiminta äkillisissä kriiseissä, uhka- ja vaaratilanteissa. Suunnitelmassa kuvataan kriisitilanteiden ehkäisy, niihin varautuminen ja toimintatavat kriisitilanteissa

sekä toimintavalmiuksien harjoittelu. Lisäksi suunnitelmassa kuvataan tämän kokonaisuuden johtamisen periaatteet, yhteistyö sekä työn- ja vastuunjako. Suunnitelmassa kuvataan sisäisen ja ulkoisen viestinnän sekä opetuksen järjestäjän ja koulun välisen tiedottamisen periaatteet. Suunnitelma valmistellaan yhteistyössä hyvinvointialueen ja muiden tarvittavien viranomaisten kanssa ottaen huomioon muut uhka-, vaara ja kriisitilanteita koskevat ohjeistukset sekä psykososiaalisen tuen järjestämisen periaatteet.

Lähteet

Karjalainen, M., Lindroos, S., Matero, M. & Simola, T. 2020. Kasvatus- ja ohjausalan käsikirja. Helsinki: SanomaPro.

Kuntaliiton pikaopas: [2210-Opiskeluhuollon-jarjestaminen-2023-2022 \(1\).pdf](#)

[Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014 - ePerusteet \(opintopolku.fi\)](#)

Liitteet

Suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä

Kriisisuunnitelma

Lainvastaisiin tekoihin puuttumisen malli